

اشنا سازند هم عقائد مذهبی را بر وجهی مقین محاکم میسازد هم از تقدید تقادیر میبراست.

اما بد ترین اقسام آن که ایرانیان را متهمن کرده است دو کار نیست بلکه شبیه سازی که مل افرا (تر ژدی) بیگوئیم و دیگر قضیه قمه زدن و خود را مجرروح کردن که فی الحقيقة مضر است. من که جراح دپلمه هستم و صد ها از زخمداران در آن ابام را مجایی و غیر مجایی معالجه کرده ام حتماً نموده ام که امراض بسیاری که مبتده آن ام خونی باشد از قبیل انمی و تباهی مزمن و صرع و جنون و امراض قلبی و صدری و بسیاری از اینکوه امراض است در ایران که اکثر تمام آنها بر اثر تنفس رنی ییدا شده باشد دو ثلت آنها از این بابت است خواه آنها که حود مرتفع بشوند و خواه آنها که مشاهده نیفمایند حتی عقیده من دو زنان حامله آن مناظر وحشتناک تأثیراتی دارد که اغلب اطفال آنها را کم خون وضعیف القلب وضعیف الاراده بیمار میاورد

من کاهی فکر نمیکرم آن در اب و هوای بین خونی ایران چرا اکثر مردم از قتنگی و خوش اب و رنگی و تناسب اعضا بی بهره اند و رنگ های پریله و چهره های در هم و سوء اخلاق و امراض عصبانی و کم صبری و کم حوصله کی زیاد است و با اینهمه هوش فطری که در ایرانیان است چرا فاقد اراده و جذب و تصحیم هد، اند.

چون به معالجه این مجروحین رفتم کم بین کردم که قسمت همده این امراض و حالات بر اثر آن عادت عبادت است من در این باب در ایام اقامت خودم در ایران و بالاخص در ایام بکه در لباس اسلام و با هم مسعاشر بودم مکرر با علمای درجه

دوم صحبت ازدم انها قسم خوردند. «هه ماراضن باين اعمال نيمصتم
بلکه هين ماهم اجازه نداده بآست و اينها بخلاف شربعت واقع می
شود ولی چكريم که عوام نمی بذرنه و نظر بهيجان مذهبی که در
اعصاشان پيدا ميشود اين عمل را مرتكب ميشود.

من ميدام که ان علماء و رؤسا راست گفته اند و ابرانيان باختيار
خود اين کار نفع زدن و فمه را ترك نخواهند كرد و چنانکه من فهميدم
ام دولت هم جرئت مجلو گيری اينكار نداردهم از تاب مهل واردۀ مردم
اما من بهالك بلند ميدويم که اين کار باید از ايران ترك شود والا
ابرانيان ترقی نخواهند كرد

من وقتی که دسته تيجار و علماء را ديدم که چگونه با گريان
در يده و لباس سياه بحالت ارامي و نجات می روند و اوحه ميخوانند
و ارسينه هيزند و راستی گريه ميلانند اقدر گريه كردم و حالتشان
در من اثر گرد که کويا يكی از اقارب خودم ياليك کسی که من باو
خيلي علاوه مند هستم وفات گرده و يامقتول شده

و همچنین يكديشه از دولتنيان محترم را ديدم که فقط سر و
باي خود را بر هنر گرده پارچه سياه بر بازو بسته بنظم و انتظامي
 تمام می روند و ميخوانند و ارسينه ياسر هيزند (انهم اهسته و بقدر
لزوم) از حالت انها هم منثور و گريان شدم خصوصا يكديشه اي که
موزيك عزا همراه داشتند و بالجمله از حالت اكثر دسته ها متاثر
مي شدم

اما بر عکس وقتی که بدهسته آنج زن رسیدم ابدا رقت نکردم
بلکه غير از وحشت و نظر هير ت چيزی برایم حاصل نشد و قلبما
غضبه بالک بودم که چرا با خود چنین می کند و برای چه اين عملیات
خارج از قانون عقل و شرع را مرتكب ميشوند؟ در دسته هاي

ساق الذ کر ارادت و بحث و صدمیهیت میدیدم ولی در این دسته
تصنیع و ماختگی دیدم؛ و ممکنی از حقیقت بهشام نخورد
اینست حقائقی هرا که در این موّضوع دیده و شناخته ام و اگر
چه از ذکر جزئیات ان صرف نظر کردم ولی کمان دارم که چزی
از کلیات را نکرده باشم جز این که باید بگویم که جمیع حالات
و عادات مذکوره در همه شهر و ادنهای ایران جریان دارد و دران
ایام همه ایران یک عز اخانه کامل است

من کمان دارم هر وقت مدارس در ایران زیاد شود و معارف
توسعه باید این مراسم و عادات مذهبی یکصورت خوشی را بخود
خواهد گرفت . زیرا اطفالی که از مدارس و دارالفنون ها پیرون
ایند هرگز پیروامون تیغزدن و زنجیر زدن نخواهند گشت بلکه فقط
رسمیت امور مذهبی را بصورتی نجیبیانه مثل همان حالت دسته هایی
که گفتم از علماء و تجار و نظامیان دولتی دیده شده بهمان قسم
 مجری خواهند داشت

اما حلا بسبب ای علمی حقی اطفال کوچک هم با تداشتن
خون بقدر لزوم بدند باز بر حسب تقلید از پدرها شان و یا مادرات
مادر های ای علم شان بزدن تنفس و ریختن خون خود اقدام مینمایند
بلکه در سایر اوقات سال هم این اطفال بنویخه خوابی و سینه زانی
در کوچه و بازار مشغول اند

یکقدری هم علت اینکارها پکاری اطفال است زیرا مدارس بقدر
لزوم تاسیس نشده اینست که ان اطفال حکم حجمام سایاط را دارند
شاید کسی بگوید حجمام سایاط یعنی چه ؟

این یک مثلى است در میان اعراب . در او قانی که در عربستان
بودم و اگر موقع باید شرح انها را بیان خواهم کرد از یک پیرمرد
عربی شنیدم که میگفت یا اخی (انت حجمام السایاط) من یعنی ان را

پتوسط مترجم حرب پروردگار گفت سایه‌ها در مهاباط مداری معمول بود که چون سپاهیان چنگ می‌رفتند یا ازکه موادی بر مسافرت می‌یافتند برای جلوگیری از طاعون و حصبه حجاجات می‌گردند در میان حجاجها یک نفر بود که خبیث مشهور شده بود و بازارش رواجی یافته بود و همکاران برآور حسد بودند. اتفاقاً یکسالی سپاهیان هیج مسافرت نگردند و آن حجاج یوکار مانده چون هنر دیگر نمی‌دانست گرسنه ماند و مورد ملامت همکاران شد لهذا هر روز مادر خود را می‌نمایید و شبیهه بر اعضاش نهاده هنکام عبور عابرین تیغی بر او می‌زد و خون او را در شبیهه می‌گرد تا شاید مردم بهوس افتد و نزد او برای حجاجت حاضر شوند و رقیبان نیز کمتر اورا بر کساد بازارش طعنه زندگانی مبتلا شده فالج کشت و از جهان درآمدشت از آن پس حجاج سهاباط درین عرب ضرب المثل شد چنان‌که ایرانیان نیز کویند که (اینقدر خون مردم را در شبیهه می‌کن) و کویا منشاء این دو مثل هردو یکی است

بعوالم خود بر گردیم

باز هم گر شمه عشق — نامه مادموازل را شل
صیبحی چون صبح وصال شاهد آن مهالقا روشن و درختان.
اقتاب تازه طالع شده و ذرات خود را چون دیزه‌های زرد بر روی زمین منتشر کرده صحنه با غ و خاوه مرا چون ساحت دکان زرگری زرین ساخته. نسیم خفیفی مانند شوشی‌های لطیف دایران تحصیل کرده عشق‌باز کاه کاهی می‌وزد و بوی‌های خوش بازار را مانند بوی وصال به مشام میرساند. اشعة اقتاب در خلال درختان بر زمین افتاده هنکام وزیدن شمال مبغیچکان شوخ و شنک بحرکت اند

همیں که اندائی سیم تند میشود از طرفی ارکها سر برهم نہاده بلکه نغمہ موسیقی دلکش را لحن زیر — با ریز بگوش میرساند و از طرفی از حالت امد و شد و حرکت و نغمہ سرائی انها این اندیشه افتاب که بر روی زمین افتاده اند با هتزاز میایند و بلک حالت رقص و سماع قشیکی را بخود میبدهند که هر دم انسان کمان پکند که یکدسته از کوہ کان غیر منظم در حالت جست و خیزند

زالک پیاله شیر و ناکانو را بدست کرفته چشمیش این منظره فرخناک است و مجلسی را که دست طبعت برای عیش ترک نهاده من فراهم کرده تمامیا میکند و بر نازلک کاری وی افرین میگوید اما دلش یکباره رفته است در وینه در مجلس بال و هر دم حالت رقص مادموازی لوئیز و زهین خوردن سیمون و مساقه زالک در رقص وهمه وقوع انشب را نظر در اوردہ اه از دل میکشد و تکرار از ارزو مینماید و کاهی خود بخود میگوید :

اه ای زالک دیدی از دوستان صمیمی خود دور ماندی نیدی
گه چقدر ایام فراق طول کشید و زمان وصال به تاخیر افتاده
ویدی مدتی کشت و مکتوب مادموازی نرسید و چشمیت بخط
راشل روشن نشد اه ایا من کی بوصال او میرسم ؟ ایا افلا کتابت
اورا که نصف از دیدار است کی زیارت میکنم ؟

در این کشمکشی خجالی یک در ته صدای دق الباب مینماید ،
دل می طپد بدن میلرزد . هر دم زالک خودش بخودش میگوید ایا
کیست صح باین زودی بسراغ تو آمده . خدا کند خیر باهد الهمی
خبر خوشی داشته باشد ، از جا بر خاستم خودم رفتم درب خانه
دیدم همان است که میخواهم . تعجب مکن عزیزم . بلی بلی همان
است این است ها بین قاصد پست است پست آجاء ؟ پست خارجه .

از دنام مملکت ۹ از دین پادشاهی اطریش یعنی چه ۹ راست میگوئی
بلی بلی راست است ها اینست

این چست ۹ این مکتوب ماده‌وازی را شل است هنوز باز نگرده
بودم اما خط سر یا نت را می‌شناسم بلی خط مشوفه من است اری
اوست که هر وقت نالهای محبت مرا استقبال می‌کند او است که از
هزار فرسخ راه تا سه‌ایش زدم جواب می‌دهد او است که بیونه را کهای
قاب خود را بارگاهای قلب من تا بث کرده بمن میله‌ماند که طوری
دست قدرت طبیعت این دو قلب را بهم بیوند کرده که هرگز جدا نمی‌
و کسی بخته کی بان راه نمی‌باشد . پس بکو مبارک باشد

اری مبارک است روز من و چه روز مبارکی است که من مهر
از سر پاگت برداشته کاغذ را بپرون می‌اورم و چند مرتبه می‌اوم
و پرچشم می‌کشم و گریه شوق می‌کنم انکاه شروع بخواندن کرده
لامات ذیل را که خواهی بد بچه فتنگی است می‌خوانم

دوست عزیزم دکتر ژالک

اول از شما می‌برسم ایا لازم است بکویم محبت شما با فراق
توام شده با من چه می‌کند ؟ من جواب می‌کویم که لازم نیست و
البته شما خودتان میدانید

پس این را می‌برسم که در صورتی‌که علم بحال من دارد چرا
در حق من جفا می‌کنید ؟ تنها جفای شما جفای دوری نیست بلکه
نرمیدن کاغذ های شما بیشتر مرا اذیت می‌کند من نمی‌توانم بکویم
مرا دوست نداریم و هرگز نمی‌کویم بلکه خواش راهم نمی‌کنم
شما مرا دوست دارید چنان که من شما را بس باید بکویم که
کار شما خیلی زیاد شده و اوقات شما را مشغول کرده است ولی
از شما خواهش می‌کنم که مرا مانند یک مریض مجرم و حی نصور

کنید اه در حالت نزع است و مجبور می شوید (ه) همه کارهای خود را ترک نموده اول بمعالجه او پردازید
اری اشراق نکفته ام و امیدوارم چنان کنید
من هیچ فراموش نخواهم کرد اخرين شبی را آه دو باغ بودیم
و همه مرغان او با معاشرة من و شمارا تبریک می گفتند بلکه من نمی
تبریک از صدی نسیم همی که از برکها می وزید میشنیدم
من هفته ای یکمرتبه بآن باغ می روم و همان مکانها و
جاهاییکه با هم نشسته و راه رفته و صحبت کرده و بوسه از هم گرفته ایم
همه را گردش میکنم و بیاد اشب حالنی ارحنن و سرور بهم امینه
در خود می یابم

هر دفعه که بیانع می روم از کلمهای باغ می برسم که دوست
من درجه حال است اها با اینکه زبان ندارند جواب بدند از حالت
طراوت و تازگی ورنک و بوی خود را بشارت بخوبی می دهند
گربه را که دیده اید دیشب او را صدا زدم (کت) فوری
حاضر شد پرسیدم من دوست خود را باین زودبها خواهم دید؟ فی الفور
سرش را باین انداخت یعنی لمی . این هم بلک بشارتی بود مرای من
و کمان می کنم که در آنیه تزدیک را نزد خود خواهید دید
(دوست شما را شل)

برای توضیح بعضی نکات از این مکتوب لازم می دانم خاطر
خواهند کان را مزاحمت بدهم و استحضاراً بنکارم که (کت) یعنی گربه
کامی خیلی مواس می شود و بعضی ازانها خیلی باهوش اتفاق میافتد .
از آنجمله گربه هاد موائل را شل یک گربه خیلی همچیزی است که من
چیزهای غریب از آن دیده ام
این گربه اگر چه کوچک جنه است ولی چاق و براق است

و بقدری ماده‌وازل را شل ازرا دوست می‌دارد که یکدیگر این را از خود جدا نمی‌کند

در ایامی که در وینه بودم تجربه کرده بودم که ان گر به هم نهایت تعلق را برآشل دارد هر وقت ماده‌وازل را شل از منزل بیرون میرفت این گر به پشت درب خانه مانند ماتم زد کان می‌نشست و به چکس نوجه و اعتنایی نداشت

همین که ماده‌وازل وارد خانه می‌شود ان گر به بجهشت و خبر و نشاط می‌امد انقدر خود را پای را شل می‌مالید و جاو او رقص می‌کرد و عقبش میدویاد که کاهی او را خسته می‌کرد و یا مجبورش می‌کرد که او را بگیرد در بغل بوسد و با او بازی کند

یکی از غرائبی که من ازان گر به دیدم شبی که منزل ماده‌وازلها بودم تا صبح راحت گرده اطراف رختخواب صاحب عزیزش را شل کشیده بود و یک هدایات شجاعه‌خانه گرده صبح جلاحت خود را برآشل نشان میداد بلی هن خودم دیدم که ان گر به عقب را شل می‌دود و صد! می‌کند و مثل انسان وی را دعوت یک چیزی می‌کند را شل که حالت او را میدانست هراش رفت و پس از چند دقیقه ما را صدا گردید بیاورد ببینید (کت) چه گرده . ما همه رفتم دیدیم دو تا عقرب و یک هزار پارا کشته است و باطراف انها میدود رند را شل سان میدهد و خوشحالی می‌کند و خدمات خوبش را نمایش می‌دهد

در همان وقت بود که را شل همه هنرهای گر به اش را برای ما بیان گرد . از ان جمله کفت بکرات من از او چیزی برسیده ام و در جواب من اشاره بنفی یا اثبات گرده هر چه را که اشاره گرده است همان عیناً واقع شده من برای امتحان کفتم سوال گن ازاو که آیا من باین زودی بسفر میروم یا نه ؟

دیدم را شل کر به را در بر آشید و بوسید و او را بر زمین
نهاده ایگشت سبایه را بر او زد و گفت (کت گت) کوش بده . کر به
کوشای خود را نیز کرد و مثل ادمی که حواس خود را جمع کرده
برای یاد کرفتن بلک حرفي خود را حاضر می کند همین قسم ساکت
و بی حرکت و تمام حواسش متوجه را شل شد
انگاه را شل باو گفت این همان هزبز ما باین زودی ها سفر
میرود یا نه ؟ دیدم اگر به سرش را پائون کرد و با کمال خوبی انوار
آنها را از حرکت سر خود نشان داد . لتوئیز گفت پرس که
سیمون از حبس خلاص خواهد شد و در این سن بوینه بازگشت خواهد
گرد یا نه ؟

را شل این را پرسیده جواب نهی از حرکت سروحات او مشهود
شد بطوری که همه فهمیدم میگوید نه . و عهادت کر به در حق من و
سیمون هر دو راست اهد

اما تو ای خواننده محترم تعجب خواهی کرد از این مطالب
و باور نمی آینی بلکه حمل بر کوتاهی فکر من می کنی چنانکه من
قبلبا امداد نمیکردم و حمل بر بجه کی را عمل میکردم تا وقتی که دیدم
و تائیر ان را فهمیدم

حالا محظوظ ام را شل در مکتوب خود اشاره کرده است
که کر به اش تصدیق کرده است که او را بزودی ملاقات خواهد کرد
من از این مضمون خیلی در شگفت شدم و نمیفهمم که مقصود
چیست و چه خواهد شد زیرا نه من اراده دارم که باین زودی ها
بوینه بروم و نه تصور می کنم که وسیله ای برای مسافرت مادموازل
فراهم باشد ولی عنقریب خواهی دانست که تصدیق کر به را شل بی اساس
نیوده و نعمت غیرمتربقه ای که ملاقات را شل است مراروزی خواهد

شد . اما پس از آنکه او هم مثل من دوچار زحمات سیار شده باشد و شرح این قضیه را زودی خواهی یافت (مکنوب یکر)

هفت روز بعد از وصول مکنوب فوق باز بست وینه رسیده و مکنوبی از ماده واژل او بیز اورد که متضمن یکخبرهای بی انتظاری بود آنکه اینکه خواهی یافت ازرا و یش از هر چیز مسئله سیمون است که از حبس خلاص شده در حالتی که یش از هیچجده ماه از ایام حبس او نگذشته است و مضمون مکنوب این است

دوست عزیزم دکتر تراک . دو هفته است که غم های من نازه شده هنوز دام از اندوه مرک مادرم خلاص نشده هنوز از حواس اندیشی که بر شما وارد شده در غم و اندوهم که ناگهان غم دیگر دست بکردنم شده یک دشمنی که مدتها است در لباس دوست و دوستی میل بصحبت من دارد و من مایل به ملاقات او نیستم وارد شده

این دشمن دوست نما همان سیمون بد اخلاق است که اگر هم ممکن بود که اندکی جلب خاطر مرا بکند و حقیقت اخلاق خود را بر من مستور دارد بعد از آن عداوتی که باشما کرد دیگر ممکن نیست . بحث هرا جلب نماید هرگز دل من با او کرم نخواهد داشت بلی سیمون امده است و بخیلی شکفت اور است امدن او انمی دام چه حبله گرده است که مدت حبس خود را تنزل نموده و مرخص شده او بماراست نمی کوبد همین قدر می کوبد که مرا بخشدیده و از روز ورودش تاکنون داشما بمنزل ما امدوشد می کند و دم از معاشره ویزند

هر قدر می خواهیم اورا از خود دور کنیم و مأوس نباشیم ممکن نمیشود

ماده و اول را شل انقدر با او اظهار نراحت کرده و حتی چند مرتبه صریحاً با او گفته است بمنزل مامیا : که او فهمیده است درجه محبت را شل را باشما و یقین دانسته است که علاوه باشما تولید کینه دی را کرده است.

در هر صورت کمان می کنم که اگر این جوان بداخل این خواهد این طور زندگانی را بر من تلغی کند چون معتقد باشوار و خودکشی نیستم هجبور بر فرار خواهم شد

(دوست شما لوئیز)

مکتوب سوم

بعد از یک گفتگوی از کاترین رسیده و این اول دفعه است که در ایران مگنوب کاترین را دریافت می کنم و هضمون مگنوب کاترین خیلی هم است بقسمی که چیزی ازان فهمیده نمی شود و آن اینست عزیزم دکتر زالک . بهترین چیزها محبت است . اما بقدرتی لطیف است که باندک غبار اکین می شود . اینه خیلی مصفی را دیده اید که اندکی غبار چطور او را کدر می سازد ؟

در صورتی که غبار با اینه چیز کند غبار کینه و صفحه قلب که منبع محبت است ایا باهم مناسبتی خواهد داشت نه که شخص کینه جو راه را نمیتوان از اهل محبت دانست و اگر هم بگوید دروغ است

هر دلی مانند دل لطیف شما نیست که نقش محبت را در گمال فتنگی در خود مرتسم و منعکس سازد

خیلی کسان هستند که می خواهند دکتر زالک شوند ولی نمی توانند البته دستهای هم که بدست پر عاطفه تو ای زالک و میله باشد هیچ وقت نخواهد گذاشت که کسی بدون استحقاق

جای تراک را غصب نماید و ان ارسی های عشق و دوستی بر لیاقتی را که دیگر بران می نشست اشغال کند اگرچه کار بجهائی بر سد که همه درستات خود را فدا کنند یا مجبور بر مهاجرت شوند اینست انجه را که از راه دور بشما اطلاع میدهم و امیدوارم که عرايض سر بسته مرا با قلب پر محبت تلقی نماید و اگر ادب مکانیه را منظور نگرده باشم عفو فرماید

(فدوی شما کازین)

لازم نیست توضیح دهم که این مکتوب های متوالی که در مدت سه هفته واصل هد با این مضامین در هم بر همی که از شدت بهام نمی توان فهمید که مقصود چیست و چه ییش امد هایی شده و میشود در افکار من چه تأثیری بخشد و چقدر مرا غرق خجالات مایخواریانی ساخت

ایا با این مکاتب متوالیه من می توانم راحت بنشینم و راحت
نمیخواهم؟

شببه نی نیست که فکر من راحت نخواهد بود تا وقتیکه بفهم
که ماده موازی را مثل چطورخیال دارد خود را بمن بر ساند
خیال من راحت نخواهد بود تا هنکامی که بدانم ماده موازی
رئیز چه قسم خود را ازدست سیمون خلاص مینماید و بدکجا فرار
نمیخواهد کرد من راحت نخواهم شد تا بفهم که برای کازین چه ییش
مده و چرا ان سخنان بفهم را نوشته

پس مرا بدکذاریم ای خواهند کان عزیز و بروید بسراغ احوال
که سه نفر که سه گمشده دن بوده اند

بلی انها سه گمشده ای بودند که برآهنمانی عشق هر سه را
اگردم و اگرnon مدئی از انها دور مانده ام . از این بعد ان

سه گمشده را باید سه نفر فراری از عشق دروغی نام گذارم بمناسبت اینچه را که در ترجمة حال انها خواهی خواند.

پس باز هم می آویم مرا بگذار در طهران و بر و بسراغ ان سه نفر . ناتوانها را بیایی و بر شرح حالتان کاملا اطلاع باشی من در طهران مشغول طبابت و جراحی خواهم بود و سفری هم پیزد خواهم رفت برای ملاقات کشیش ملکم و خانمش بعنوان طبیب خاصه حکومت پزد ولی یکروز میرسد که یکدفعه مرا با هرسهاد موازی در يك مجلس شرقی ملاقات کنی و تعجب کنی که از عشق صمیمی چه کارهای خوب ساخته است و از عشق دروغی هم چه کارهای بدی بر می آید و بالاخره تیجه هر دورا یکروزی خواهی یافت . و چون شرح این قضیه خیلی دل چسب است و قدر دیگر برای ان باز می گفیم و جلد دوم از این کتاب را تخصیص می دهیم سر گذشت ان سه نفر و این جلد را نام [سه فراری] و سوم می گفیم .

راجح بهائیت

خاتمه سخن در این جلد و مقدمه برای جلد های آتیه

(مرکز بهائیت ایرانست)

البته یاد دارید که در باد گوبه دوشنبه برای دین فروشی در خانه بقال مهمان شدم من همیشه خودرا ملامت برای ان کار می گردم ولی در ایران که مرکز این معامله است دانستم که ملامت متوجه من نبوده بلکه این دلالت متوجه خربذا را ان است . اری بهائیان که باطنها يك سياستي بحرکت ايشان است و صورتا حب دیانت ايشانرا بهر چيز ناروائي ملامت می نماید یک مردمان غربی هستند که من انها را گیاه هرزه نام می گذارم . این گیاههای هرزه پر و پای

همه کس می بینند هر جا هر کس را می بینند تازه وارد شده یا اصم
و رسنی پیدا کرده رو باو میروند و با اینکه حرفها همان بقدرتی بی
منطق و جا هلا نه است که حتی خود همان کامی از حرف خود بر می
گردند معنداً بقدرتی بی خجالتند در آفتن ان حرفهای بی منطق که تا
کسی بد شفتم و ضرب و شتم انها را از خود نراند مایوس نشده از
او دور نمیشوند. اگر هم مایوس هدند باز از از راه دیگر ازا او استفاده
مینمایند با اینکه بدروغ دورا دور اورا بخود نسبت می دهند. اگر این
را میدانستم از همان اول ایشان را از خود دور میگرم ولی مناسفانه
بی خبر بودم و وقتی خبر دار شدم که انها من را بد نام کرده بودند
زیرا میامندند در محکمه من در حالتی که من ایشان را نمیشنناختم و
تصور می گردم انها هم هم مذهب سایر ایرانیانند ولی بعد بتدریج
دانستم که انها بهائیند و امده اند که من را متهم سازند و بهائی در نظر
أهل ایران بقدرتی فضیح و شنیع است که سیاه پوستان امریکا در تنظر
سفید پوستان باین درجه فضیح نیستند. من اشتباه بزرگی در ابتداء
گردم که خیال می گردم اینها مردم مظلوم اخلاقی هستند و ایرانیان
از هشت بد اخلاقی است که انها را ازار میگند. ولی پس از مدتی
دانستم که انسان هر چه را تحمل میگند خودش برای خود خواسته
است. یعنی بهر کسی هر چه می رسد اگرچه کلیت ندارد ولی غالباً
مستحق همان چیز است.

من از بادکوبه فهمیدم که مهمانی کردن بهائیان نه از برای
کرم بلکه بطعم زیاد کردن جمعیت است و بعارات دیگر در برابر
یک لقمه نان که داده اند متعاق دین و ایمان می خواهند و نه تها
نان بلکه همه چیز دیگر هم. یعنی باید اینکه کسی بهائی شود خیلی
قدمهای برایش بز می دارند اگرچه قدرهای ناروا باشد و خباتی در

ان خواهد باد و چون نا امید شوند حتی جواب ملامش را از روی صمیمیت نمی دهند اگرچه ادم نیک فطرتی باشد . این صفت در بعضی مقدمات دیگر هم هست ولی در بحث این بیش از همه و با اینکه می کویند ماهمه را بیک چشم می بینیم و با کسی غرضی نداریم چشم دوینی ایشان از همه کس باز تر و بالاخره هرچه می کویند دروغ است . بحث ایشان را بیشتر می توان بالتفاوت از الات جماد یا افلا حیوان شبیه کرد . اگر شما ماشینی را انت اجرای مقصد خود کردید لازم نیست ماشین بفهمد که چه می کند فقط شما باید بفهمید که اورا چه کار دارد می دارید هم چنین اگر کله گوسفندی را بطرفی سوق می دهید البته گوسفدان نمی دانند بدکجا و برای چه کار می روند بلکه شما که شبان ایشانید باید بدانید که چه می کنید

بها نیان بعینه اینطورند که انت بی اراده اند می پرسید فلان مسئله چرا چنین است ؟ می کوید اقا چنین فرموده اند :
 سؤال می کنید فلان چرا دیروز خوب و امروز بد شد یا بالعکس می کوید چون اقا دو شهادت متباین را درحقیقی واده اند .
 می کوید کدام سیاست خوب است ؟ می کوید هر سیاستی که اقا بفرماید . مختصر اینکه ابدا از خود اراده ندارند و مطیع اراده اقا هستند یعنی یکنفر رئیس که در هنر انسانی او هم علائمی و وجه امتیازی نیست بلکه فقط گفته اقا یش اقائی یسین را ثابت می نماید . اما من خیال می کنم که همینطور که اینها از خود رای ندارند و مطیع اقا هستند آن اقا هم مطیع دیگری باشد . یعنی اقام اند از خود رای نداشته که همچو تامیس کرده باشد بلکه دستور از کسان دیگر داره که نر زیر پرده باو می دهند . اما اشتباه نکنی مقصودم دستور غیری واردۀ خدائی نیست بلکه مقصودم پرده سیاست

است زیرا از کلمات رئیس فهمیده می شود که خیلی بی اطلاع و کم عقل است و فقط الت دست یک سپاه است مزورانه هدده است اما این اتباعش این را می دانند یا نه من شک دارم و چنین می فهم که اتباع او نمی دانند یا اگر چند نفری می دانند از باقی پنهان داشته اند و هر وقت به این بفهمند که الت چه مفسد است و ماجرا ای بوده اند دست از ارادت خواهند گشید بلکه هم هر چه بیشتر بفهمند بیشتر عصیانی خواهند شد و بجای ارادت نسبت بر رئیس خود عداوت خواهند ورزید اینست نظریه من در امر بهائی که باز هم مفصلتر بیان خواهم کرد (اشیعی)

